

Afgørelse

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

19. april 2021

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Center for Jura og Institutionspersonale

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsnr.: 2020-14

Ref.-nr.
20/16794

Ved e-mail af 2. april 2020 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) indgav praksisudvalget på *anmelder* (anmelder) en anmeldelse vedrørende ph.d.-studerende B.Sc., M.Sc. *anmeldte* (anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret i artiklen

produktet (produktet)

ved at have tilegnet sig anmelders idé i form af en metode og anvendt anmelders koder uden retmæssig kreditering af anmelder i produktet.

Anmeldte påstår, at (*tekst udeladt*) ikke har handlet videnskabeligt uredeligt og gør gældende, at (*tekst udeladt*) ikke har plagieret.

Anmeldelsen er en af i alt to anmeldelser, der vedrører det samme produkt og de i alt to personer, der i produktet er angivet som forfatterne til dette.

Sagen vedrørende (*tekst udeladt*) er afgjort i sag 2020-10.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sit møde den 18. juni 2020 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Hammershøi, professor, dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og anmeldtes bemærkninger hertil

Anmelder i sag 2020-10 til støtte for sin anmeldelse navnlig anført, at anmeldte i sag 2020-10 i forbindelse med arbejdet på produktet oplyste til anmelder, at anmelders navn ville blive tilføjet produktet, fordi anmelder havde udført arbejde og delt ideer og koder. Endvidere har anmelder anført, at der ikke blot var tale om indledende drøftelser mellem anmelder og anmeldte i sag 2020-10, men at der var en aftale om medforfatterskab. Anmelder har desuden anført, at produktet omfatter den eksperimentelle del af arbejde, der er udført i forbindelse med en tidligere artikel, hvor anmelder tilbød anmeldte i sag 2020-10 medforfatterskab. Endelig har anmelder anført, at for denne er hovedproblemet, at anmeldte i sag 2020-10 har løjet over for *anmelder* og spildt *anmelders* tid.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Anmeldte har heroverfor navnlig anført, at *anmeldte* kun har haft kontakt med anmelder i sag 2020-10, efter produktet var blevet indleveret til tidsskriftet med henblik på fagfællebedømmelse, og at *anmeldte* ikke har været en del af den kontakt, der har været mellem den nævnte anmelder og (*tekst udeladt*). Derudover har anmeldte anført, at vedkommendes produkt skyldes, at *anmeldte* konstaterede, at den metode, som anmelderen i sag 2020-10 foreslog, ikke fungerede. Endvidere har anmeldte anført, at vedkommende i produktets indledende afsnit redegør for, hvorfor *anmeldte* valgte en anden metode end den, som anmelderen i sag 2020-10 havde fremlagt. Endelig har anmeldte anført, at vedkommende efter samtale med produktets medforfatter, (*tekst udeladt*), besluttede at anerkende anmelderen i sag 2020-10's indledende bidrag til produktet, da (*tekst udeladt*) havde diskuteret det overordnede emne med anmelder.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være

frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke blandt andet:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen

Det fremgår af bemærkningerne til lovens definition af videnskabelig uredelighed, afsnit 3.4.3.1:

Definitionen af videnskabelig uredelighed forventes med lovforslaget at omfatte de mest alvorlige brud på ansvarlig forskningspraksis, dvs. grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning eller plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt. Videnskabelig uredelighed udgør dermed en delmængde af brud på ansvarlig forskningspraksis. Hensigten med lovforslaget er at udskille denne delmængde til behandling i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, mens de resterende tilfælde af brud på ansvarlig forskningspraksis behandles af forskningsinstitutionerne som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets §§ 4 og 19. Den foreslåede definition skal ses i sammenhæng med den foreslåede bagatelgrænse for videnskabelig uredelighed i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1, jf. nærmere om bestemmelsen nedenfor. Selvom det foreslås, at ordene alvorlige brud udgår af definitionen, er det med lovforslaget fortsat hensigten, at det alene er kvalificerede og grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, der kan betragtes som videnskabelig uredelighed.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Anmeldtes produkt er en artikel, der er offentliggjort i et videnskabeligt tidsskrift, som anvender fagfællebedømmelse. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig

Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst eller ide, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst eller ide findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst eller ide er taget. En iThenticate-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede. Hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse (f.eks. kursivering eller citationstegn), er der ikke tale om plagiering.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Gængse formuleringer uden videnskabeligt indhold, der orienterer om praktiske og formelle forhold vedrørende et produkt – for eksempel i forbindelse med en ph.d.-afhandling, der består af flere tidligere offentliggjorte produkter med medforfattere

– kan anvendes uden kildeangivelse, uden at der foreligger plagiering, se nævnets afgørelse i sag 2020-05.

Produktet:

Nævnet har ved afgørelsen lagt vægt på det, som parterne har oplyst og fremlagt.

I produktets afsnit [...], side [...], [...]. spalte, [...]. afsnit, er det om forskellen mellem den i produktet anvendte metode og anmelder i sag 2020-10's metode, se note [...], anført:

[...] tekst udeladt - 163 ord.

[...]. Kildehenvisning til anmelders artikel – 41 ord.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Nævnets vurdering

Efter sagens oplysninger, herunder det der er anført i produktet, lægger nævnet til grund, at den metode, som anmelderen i sag 2020-10 havde fremlagt, ikke er blevet anvendt i forbindelse med de eksperimenter, der danner grundlag for produktet. Endvidere lægger nævnet til grund, at den nævnte anmelder i øvrigt ikke har bidraget til produktet på en sådan måde, at anmeldte som produktets førsteforfatter har tilegnet sig den nævnte anmelders *ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber*. Herefter har anmeldte ikke plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Nævnet finder derfor, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*.